

## ИЗВЪНБРАЧНАТА РАЖДАЕМОСТ В БЪЛГАРИЯ

Мария Белчева\*

### РЕЗЮМЕ

*В статията се разглежда развитието на извънбрачната раждаемост у нас и свързаните с нея основни социални и личностни проблеми. Анализът се основава на данни от редовната демографска статистика и от проведените от НСИ социологически изследвания. Проследяват се във времето (от 80-те години насам) и редица параметри на изследваните проблеми и се очертават значимите тенденции.*

Законодателството на Република България осигурява пълно равенство между брачните и извънбрачните деца. Всяко дете е равноправен гражданин на страната, независимо дали е родено при законен брак или извънбрачно. Въпреки това, на сегашната степен на общественото ни развитие раждането и отглеждането на извънбрачно дете все още е съпроводено с редица проблеми и трудности.

От друга страна, и у нас се наблюдават промени в отношението към брачната институция, които се изразяват в това, че все повече млади хора заменят институционалната, законна връзка с доброволен, удовлетворяващ дълбоката потребност от междуличностно общуване неформален съюз. Тези т. нар. свободни съюзи са по същество семейни двойки, които живеят заедно, раждат и отглеждат деца. Децата, родени от такива съюзи, растат в семейна атмосфера, с двама родители, но още при раждането им са регистрирани като извънбрачни, тъй като майката и бащата нямат юридически брак. С други думи, тези деца по същество не са извънбрачни, т.е. те са формално извънбрачни. Именно това обстоятелство необосновано завишава както броя на извънбрачните деца, така и равнището на извънбрачната раждаемост. Въпросът, който логически следва, е: колко са те, колко от извънбрачните деца не са в истинския смисъл извънбрачни, защото проблемите и при едните, и при другите са доста различни. Информацията за всички тези процеси е от много голямо значение, тъй като те поставят редица проблеми пред законодателната и изпълнителната власт при изграждането на адекватна и ефективна социална политика.

\* Д-р, ст. н. с., секция „Изследване, анализи и прогнози на икономически и демографски процеси“ в НСИ, София, ул. „6-ти септември“ 10.